

Список використаних джерел:

1. Ковбаско О. М. Досвід європейських служб зайнятості у наданні електронних послуг. Ринок праці та зайнятість населення. 2016. № 2. С. 5255.

Олійник Дмитро Володимирович

Студент II курсу магістратури

Західноукраїнського національного університету

Шикеринець Олена Володимирівна

Студентка II курсу магістратури

Західноукраїнського національного університету

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

У процесі діяльності домогосподарствами формуються і використовуються фінансові ресурси, створюється загальний бюджет з метою його подальшого використання на певні витрати або на вкладення у фінансові активи, накопичення на випадок настання важких часів. Фінанси домогосподарств, як і фінанси суспільства в цілому, являють собою економічні грошові відносини щодо формування та використання фондів грошових коштів з метою забезпечення матеріальних і соціальних умов життя членів господарства та їх відтворення. Будучи ланкою у фінансовій системі на рівні окремої родини, вони виступають первинним елементом соціально-економічної структури суспільства. На відміну від фінансів комерційних підприємств і організацій, що мають вирішальне значення в створенні, первинному розподілі і використанні вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу, фінанси домогосподарства є пріоритетною ланкою фінансової системи і відіграють важливу роль в загальній сукупності фінансових відносин [1, с. 103].

Таким чином, можна зробити висновок, що фінанси домогосподарств – це економічні грошові відносини щодо використання та формування фондів

грошових коштів, в які вони вступають у процесі своєї діяльності з метою забезпечення соціальних і матеріальних умов життя її членів. Склад домогосподарств різний, однак, що стосується фінансових ресурсів, варто зазначити, що вони призначені для формування двох фондів: фонду споживання, суть якого полягає у задоволенні поточних потреб членів домогосподарства, і фонду накопичення, призначеного для реалізації відкладених потреб, таких як покупка дорогих товарів, капіталізація доходів або ж збереження поточного рівня життя.

Наявність багатства у домогосподарств, по-перше, забезпечує зростання особистого добробуту і соціальної безпеки; по-друге, реалізує можливості розвитку особистості (відкриття власного підприємства, діяльність в якості вільної професії, творчу діяльність, отримання додаткової освіти і т. д.); по-третє, багатство домашніх господарств, поряд з потоками поточних доходів, створює стійку основу розвитку фінансів домогосподарств і формування інвестиційного капіталу економіки [2, с. 111].

У складі багатства домашніх господарств виділяється фінансове багатство домогосподарств. Під фінансовим багатством домогосподарств розуміється результат розвитку ощадного процесу на кожен момент. На відміну від власне заощаджень, фінансове багатство означає «елемент запасу, грошову частину стану сім'ї на дату, результат сумарного накопичення в процесі безперервного приєднання нових заощаджень до сум, накопичених за попередні роки» [3, с. 232].

Основні складові елементи багатства домогосподарств наступні:

- вклади і депозити в банках;
- готівкові гроші;
- вкладення в цінні папери;
- запаси коштів у готівковій валюті.

До джерел фінансового багатства домогосподарств, на нашу думку, можна включити власність в рухомій та нерухомій формах, матеріальні запаси в незавершених сімейних інвестиціях, що оцінюються в грошовому еквіваленті. Оцінка фінансового потенціалу домогосподарств показує запас (як правило, в роках) щодо поточного споживання і характеризує потенційні можливості розширення споживання домогосподарствами товарів і послуг, рівень свободи при виборі якості життя. Оскільки можлива ситуація, коли грошовий дохід домогосподарств перевищує кошти, спрямовані на споживання, то в цьому випадку відсотки за вкладками, доходи від власності, від підприємницької діяльності, дивіденди по акціях, а також частина оплати праці зберігаються в певній формі. Зокрема, вони трансформуються в елементи фінансового багатства по різним матеріальним (наприклад, векселі, сертифікати, акції, валюта) і нематеріальним (банківські депозити, металеві та валютні рахунки) носіям [4, с. 13].

Тим часом, частину коштів домогосподарства можуть направляти і на збільшення основного капіталу: придбання нерухомості (землі і т.д.). Ці придбання в разі потреби можуть стати джерелом додаткових коштів. Вони ж збільшують багатство домогосподарств. Отже, найбільш типовим формулюванням, що відображає сутність фінансів домогосподарств, є наступне: фінанси домогосподарств – це сукупність економічних (грошових) відносин з приводу утворення, розподілу і використання фондів грошових коштів на споживчі цілі та заощадження домашніх господарств. Домашні господарства акумулюють і використовують кошти, що надходять в домогосподарство з різних джерел.

Основна частина фінансових ресурсів домогосподарства представлена грошовими доходами – коштами, заробленими або отриманими членами домогосподарства протягом певного періоду часу, як правило, одного року, необхідними для підтримки фізичного, морального, економічного та

інтелектуального стану членів домогосподарства на певному рівні задоволення їх потреб. Крім грошових доходів, домогосподарства можуть отримувати доходи в натуральній формі, які, в основному, складаються з продуктів, отриманих в особистому підсобному господарстві або в порядку натуральної оплати від сільськогосподарських організацій і спожитих в сім'ї. Але останні не є фінансовими ресурсами, так як обов'язковою ознакою фінансових ресурсів є їх грошовий характер.

Фінансові ресурси домогосподарств можуть формуватися під впливом двох груп факторів:

фактори історії;

чинники сучасності.

Перша група чинників включає в себе фактори, які склалися в минулий період життя громадянина, а можливо, ще до його народження, які впливають на фінансове благополуччя в сьогоденні. До таких факторів відносять:

спадок;

рівень розвитку конкретної країни;

рівень життя її громадян.

До другої групи включені фактори, що впливають на фінансове благополуччя громадянина в даний час. До них слід віднести:

рівень людського капіталу, який характеризується рівнем освіти індивіда і його професійними навичками;

економічну політику держави, що впливає як на динаміку національного доходу, так і на співвідношення доходів в різних секторах економіки.

Отже, фінансові ресурси домашніх господарств представляють собою сукупний фонд грошових коштів, що знаходиться в розпорядженні домогосподарства. Узагальнюючи підходи фінансової науки до визначення фінансових ресурсів домашніх господарств, візьмемо за основу розуміння цих ресурсів як сукупності коштів, що знаходяться в розпорядженні

домогосподарств і використовуються в цілях звичайного споживання і накопичення.

Специфічний зміст фінансових ресурсів домашніх господарств досить повно визначається наявністю наступних ознак:

по-перше, це кінцеві доходи, тобто грошові кошти, призначені до обміну на товари і послуги;

по-друге, будучи кінцевим фінансовим результатом процесу відтворення, вони використовуються і можуть бути використані не лише на кінцеве споживання, а й на накопичення (заощадження), що припускає можливість їх подальшого інвестування;

по-третє, кінцевим носієм доходів можуть виступати різноманітні фінансові інструменти (в умовах існування грошового ринку це не лише гроші, але й інші фінансові інструменти, що підтверджують право їх власника на певну частину суспільного продукту; до цих фінансових інструментів, термін обігу яких менше року, відносяться векселі, облігації, депозитні сертифікати та інші короткострокові активи);

по-четверте, до складу фінансових ресурсів включаються кошти, отримані в кредит [5, с. 419].

Підсумовуючи зазначимо, що фінансові відносини носять, як правило, грошовий характер, тому ведення домашнього господарства в умовах ринкової економіки неможливе без використання грошей, отже, існує реальна база для виникнення фінансових відносин на рівні домашнього господарства. Домашнє господарство в умовах ринкової економіки не може знаходитися поза фінансових відносин, воно постійно вступає в такі відносини, що виникають як всередині домашнього господарства, так і з зовнішніми по відношенню до домашнього господарства ринковими суб'єктами.

Список використаних джерел:

1. Поляк Г.Б. Финансы: учебник для студентов вузов. М.: ЮНИТИДАНА, 2008. 703 с.
2. Коцан Л.М. Трансформація системи регулювання доходів населення в Україні: дис. ...канд. екон. наук: (доктора філософії): 08.00.03 / Нац. Ун-т водного господарства та природокористування, Рівне, 2018.. 215с.
3. Структура доходів населення і джерела їх формування. URL: <http://buklib.net/books/31976/>
4. Статистичний щорічник України за 2015 рік/ За ред. М.І. Жук, відп. за випуск О.А. Вишневська. К.: Держаналітінформ, 2016. -575 с.
5. Финансовая система и экономика / [Нестеров В. В., Желтов Н. С., Данина Т. М. и др.]; под ред. В. В. Нестерова, Н. С. Желтова. Москва : Финансы и статистика, 2004. 429 с.

Онищук Сергій Ігорович

Студент II курсу магістратури

Західноукраїнського національного університету

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

Посилення ролі органів місцевого самоврядування у створенні фінансової бази регіонального розвитку, нарощення фінансового потенціалу територій полягає у використанні наступних інструментів регулювання економічного розвитку:

– інвестиції з чистого операційного прибутку (інвестування коштів профіциту місцевих бюджетів, який сформувався на кінець року, у проекти розвитку територій);

– місцеві запозичення;